

Fylkesmannen i Oslo og Akershus

KIRKEBYGDEN OG YTRE ENEBAKK VANNVERK SA
Børterveien 4
1912 Enebakk

Miljøvernavdelingen

Tordenskioldsgate 12
Postboks 8111 Dep, 0032 OSLO
Telefon 22 00 35 00
fmoapostmottak@fylkesmannen.no
www.fmoa.no
Organisasjonsnummer NO 974 761 319
Deres ref.: Torgeir Svensen
Vår ref.: 2017/18273-1 M-FO
Saksbehandler: Jens Hertzberg
Direktetelefon: 22 00 36 51
Dato: 12.05.2017

Inspeksjonsrapport: Inspeksjon ved Kirkebygden og Ytre Enebakk vannverk. Kontrollnummer: 2017.078.I.FMOA

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:
Torgeir Svensen

Fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus:
Jens Hertzberg

Andre deltagere fra virksomheten:
Anne Grethe Rothkappel

Andre deltagere fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus:
Ruben A. Pettersen

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved Kirkebygden og Ytre Enebakk vannverk den 04.05.2017. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Fylkesmannen i Oslo og Akershus avdekket ingen avvik og ga 3 anmerkning(er) under inspeksjonen.

Anmerkninger:

- Rengjøring av utslippsledning bør gjennomføres når det er tilstrekkelig vannføring uten fare for påvirkning av resipient
- Det mangler et måleprogram for å vurdere mulige virkninger av restutslipp av konsentrat av vaskevann / prosessvann til resipient
- Bruk av et sikringskar ved lagring av klorkanner og ved påfylling av rensmiddel til membranvask bør vurderes

Anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 4 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side **Feil! Bokmerke er ikke definert..**

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

	Jens Hertzberg	Kari Skogen
Dato 12/5-17	kontrollør	seksjonsleder
Fylkesmannen i Oslo og Akershus		

Kopi av rapporten sendes til:

- Enebakk kommune

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: KIRKEBYGDEN OG YTRE ENEBAKK VANNVERK SA	
Organisasjonsnr. 973317237	Eies av: 959961794
Bransjenr. (NACE-kode): 36.000 - Uttak fra kilde, rensing og distribusjon av vann	

Kontrollert enhet

Navn: Kirkebygden og Ytre Enebakk vannverk	Anleggsnr.: 0229.0040.01
Kommune: Enebakk	Fylke: Akershus
Anleggsaktivitet: Næringsmiddelindustri / Vannverk	
Tillatelse gitt: 02.12.1996	Sist endret: -

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Kontrollen ble gjennomført som følge av bekymringsmelding etter funn av død fisk et stykke nedenfor vannverket sommeren 2016. Se under 8 - Andre forhold for nærmere omtale.

Inspeksjonstema

- Internkontroll
- Utslipp til vann
- Prosess og rensutstyr
- Kjemikalier

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynstatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Pålegg om opplysninger

Kirkebygden og Ytre Enebakk vannverk må sende Fylkesmannen i Oslo og Akershus følgende opplysninger innen 15. august 2017 (*jf. forurensningsloven § 49*):

- Forslag til måleprogram jf anmerking nr.2
- Kommentarer til beskrevne anmerkninger

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (fmoapostmottak@fylkesmannen.no) til Fylkesmannen i Oslo og Akershus v/Jens Hertzberg.

Klageadgang

Dere har rett til å klage på pålegg om opplysninger dersom dere mener at dere ikke har plikt eller lovlig adgang til å gi opplysningene. En klage bør begrunnes og skal sendes Fylkesmannen i Oslo og Akershus senest 3 dager etter mottakelsen av denne rapporten (jf. forvaltningsloven § 14). En klage kan fremsettes både skriftlig og muntlig.

4. Varsel om gebyr

Fylkesmannen er pålagt å ta gebyr for inspeksjoner på forurensningsområdet. Gebyret skal dekke kostnadene for gjennomføringen av inspeksjonen. Vi varsler derfor at vi i henhold til forvaltningsloven § 16, tar sikte på å fastsette gebyrsats 4 for tilsyn av inntil en dags varighet. Dette betyr i så fall at dere skal betale kr. 7 500,- i gebyr for inspeksjonen.

Hjemmel for et vedtak om sats for inspeksjoner er forurensningsforskriften § 39-7 eller § 39-8. Dere har anledning til å kommentere dette varselet. jf. forvaltningsloven § 16. Eventuelle kommentarer må sendes til Fylkesmannen i Oslo og Akershus innen to uker etter at dette brevet er mottatt.

5. Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Fylkesmannen i Oslo og Akershus (jf. offentleglova).

6. Avvik

Det ble ikke funnet noen avvik under inspeksjonen.

7. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under inspeksjonen:

Anmerkning 1

Rengjøring av utslippsledning bør gjennomføres når det er tilstrekkelig vannføring uten fare for påvirkning av resipient.

Kommentarer:

En skumgummipropp ble benyttet for å fjerne innvendig belegg av humus / begroing i utslippsledning. Dette bør ikke gjennomføres i perioder med lav vannføring for å unngå

«flush» av organisk materiale til resipient. Rutinen for denne operasjonen bør nedskrives.

Bilde 1 - Propp av skumgummi for å rense belegg på utslippsledning

Anmerkning 2

Det mangler et måleprogram for å vurdere mulige virkninger av restutslipp av konsentrat av vaskevann / prosessvann til resipient.

Kommentarer:

Gjeldende utslippstillatelse (jf. vedlegg til rapport) gitt av Fylkesmannen 2.12.1996 setter som vilkår at konsentrasjonen i vaskevannet som slippes ut ikke skal overstige 1 ppm klor. Ut fra innblandingsforholdet av klor i vaskevannet er det ikke sannsynlig at utslippskonsentrasjonen overskrider grensen. Virksomheten har imidlertid ikke målt denne restkonsentrasjonen av klor i fordrøyningstank eller i kum før utslipp.

Ved årsvask av membranfiltreringsanlegget benyttes et vaskemiddel (RMN-03) som også ledes kontrollert til resipient i løpet av ett døgn. Det ble opplyst at denne ble gjennomført ved full vannføring om høsten. Restkonsentrasjoner i fordrøyningstank eller utløpskum av relevante parametre er ikke målt. Relevante parametre her kan være: EDTA, Fosfat, pH og TOC.

Det er heller ikke gjennomført målinger i resipienten. Bildet under viser at det er tydelig begroing av grønnalger i resipientområde ved vannverket, men begroingen er også oppstrøms utslippsrøret med tilført vaskevann. Kildene her er utslipp fra grovsiler (grønn pil) og fra kraftproduksjon (rød pil).

Det er også ønskelig å måle konsentrasjonen av utvalgte parametre i resipienten når vaskevann pumpes ved lav vannføring. Foreslår at en tar 2-3 prøver i Børterelva ved lav vannføring samtidig med prøvetaking som likevel gjøres for råvannsinntak. Legg gjerne ved analyseresultater fra samtidig råvannsuttak.

Foreslår at klor, totalfosfor og TOC blir tatt samtidig 1) oppstrøms utslippsledning og etter at samløp av vann fra kraftstasjonen og 2) ved et prøvepunktet 100 meter nedstrøms.

For nedstrømspunktet er det allerede en stasjon i databasen vannmiljo.no: Børterelva ved Eikeberg (EUREFT89-UTM33N, L: 282062, B: 6632346). Det er ønskelig at denne stasjonen brukes og at prøveresultatene legges i importmalen til vannmiljo.no, alternativt oversendes Fylkesmannen for innleggelse. Målestasjonen nedstrøms ligger ca 100 meter nedenfor vannverket som vist i figur 2.1.

Bilde 2.1 Påvekst av grønnalger i bekk.

Bilde 2.2 - Vann fra kraftstasjon (rød pil) og skyllevann fra grovsil (grønn pil).

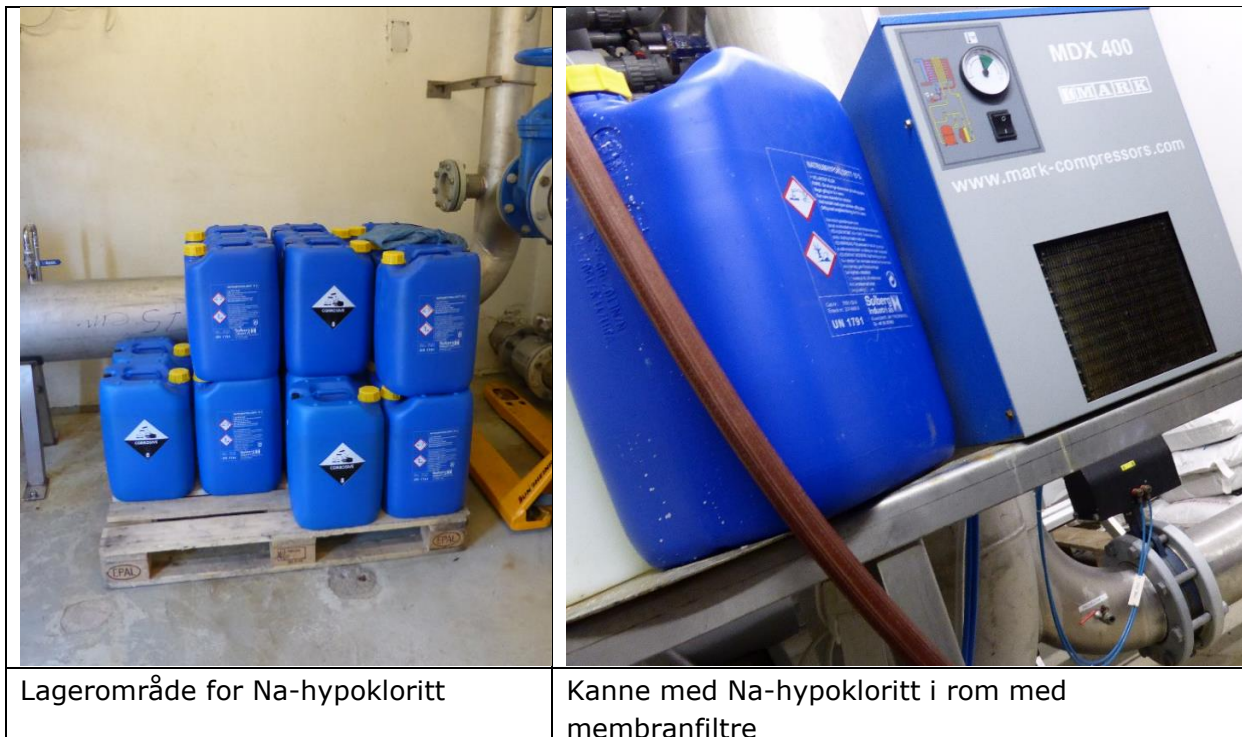
Figur 2.1 - Prøvestasjon Børterelva ved Eikeberg

Anmerkning 3

Bruk av et sikringskar ved lagring av klorkanner og ved påfylling av rensmiddel til membranvask bør vurderes. Skjer det en uønsket hendelse ved påfylling av klor, eller en lekkasje fra kannene som står lagret i rommet, vil klor gå ubehandlet rett ut i resipient da dreneringen i dette rommet går rett ut i resipient.

Kommentarer:

For å minimere fare for uhellsutslipp av klor bør oppsamlingskar ved lager av 25 liters kanner med Na-hypokloritt etableres. Det samme bør vurderes ved påfylling av rensmiddel til membranvask. Det manglet også medier for å trekke opp kjemikalier på avveie slik at de ikke havner i avløpet.

8. Andre forhold

Kontrollen ble gjennomført som følge av bekymringsmelding etter funn av død fisk et stykke nedenfor vannverket sommeren 2016. Ut fra undersøkelsen på fisk som Veterinærinstituttet mottok 11.8.2016 kunne det ikke konkluderes med noen bestemt årsak. (Rapport vedlagt, vedlegg 1).

Lav vannføring i aktuell periode i begynnelsen av august 2016 *kan* ha medført at oksygenforholdene for ørreten ble kritisk. Ved funnstedet for ørretene er det også en drensledning som munner ut i Børtervassdraget ca 300 meter nedstrøms for vannverket (bildet under).

Gjennomført kontroll ved vannverket kan heller ikke gi noe svar på hendelsen med fiskedød.

På vannverkets hjemmeside står det følgende om vannreanseanlegget:

Vannbehandlingsanlegget ligger ca. 1,5 km nedenfor Børtervannet. Behandlingsanlegget er bygd opp med en linje. Vannet filtreres gjennom grovsiler før det behandles i et membranlegg med nanofiltreringsmembraner, dette fjerner mikroorganismer og humus. Desinfisering av vannet skjer i tillegg med hjelp av et UV-anlegg og klordosering. På den måten har anlegget tre uavhengige hygieniske barrierer. Vannglass (Natriumsilikat) tilsettes for å hindre korrosjon på ledningsnettet og regulere vannets pH.

Fylkesmannens utslippstillatelse

Tilsynspersonellet ble under kontrollen gjort oppmerksom på at det tidligere var gitt en utslippstillatelse for utslipp av konsentrat og vaskevann fra reanseanlegget. Denne tillatelsen er vedlagt rapporten (vedlegg 2).

9. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Utslippstillatelse av 2.12.96 gitt av Fylkesmannen i Oslo og Akershus